

روش جامع انجمن تعلیق

تألیف و خط: اسماعیل شاد و فرزانه

روش جامع آموزش خط نستعلیق

تألیف و خط: اسدیل نژاد فرد لرستانی

کرافیک: مجید میراسب نژاد اردکانی

بیتوگرافی: کرافیک کتر - چاپ و مصانی: مسعود

ناظر چاپ: مجتبی طاهری

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۰

شمارگان: ۵۰۰ - قیمت: زیر هزار تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۷-۲۰-۱

مرکز بخش: بخش کتاب ماحان - ۶۶۱۷۰۸۸۴ - ۶۶۹۷۵۰۳۵ - WWW.MAHANBOOK.COM

سرشناسنامه: نژاد فرد لرستانی، اسماعیل، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور: روش جامع آموزش خط نستعلیق / تألیف و خط اسماعیل نژاد فرد لرستانی.

مشخصات نشر: تهران: یادبادک، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۲۳۲ ص.

شابک: ۹۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۷-۲۰-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: خط نستعلیق - راهنمای آموزشی

رده‌بندی کنگره: ۴۸۱۳۹۰ ن ۲۳ / ف ۳۹ / NK۳۶۳۹

رده‌بندی دیویی: ۷۴۵/۶۱۹۴

شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۱۵۲۶۶

فہرست

۶	سخن ناشر
۷	میں تقریر حضرت تاج الدین محمد فرخ دہلوی
۸	مقدمہ
۹	تاریخچہ و مختصر
۱۷	آشنائی با دایۃ العین
۲۷	اصول قواعد حروف
۴۱	ترکیبات و حرفیہا
۵۷	ترکیبات و چند حرفی
۷۵	سطر نویسی
۸۱	بیت
۹۵	حلیہ نویسی
۱۳۵	کتابت نویسی
۱۵۳	قطعہ نویسی
۲۲۹	کلام آخر

زبان فارسی میراثی کهن و جاودان و فرهنگ و ادب سزین پاست که پا
بودن لطایف و طرافت های خاص خود به سواره مشاربانی و معنویت بوده و فارسی
زبانان و دوست ایران زبان فارسی و کهنای آن را در آثار ادبی و هنری خود نمودار
نیز خوشنویسی یکی از این نمودار است که بی شک یادگیری آن به روش و توجیه و سبک
اکثر این مردمان بوده و هست

و این به نسبت حلیق است که می توان آن را به سبک خوشنویسی است که همواره آموزش
و تکرار آن در طول دوران و نسل های مختلف عضو جدایی ناپذیری از فرهنگ و تاریخ مردمان
این سزین بوده است

این مجموعه با توجه به هر چه سواد و خرد است تاریخچه کرد و آوری شده و بی شک هم اکنون
کامترین و جامع ترین کتب نشر شده در سبک حلیق در ایران به شمار می آید
این مجموعه آموزش شامل یک جلد آموزش کام که به حلیق مجموعه پنج جلد آموزش
رسم خط و مجموعه نفیس و زیبای سبک های تحت عنوان مستعین شامل کمال و دست
سرسشتن از اشعار زیبای شمرای نامی ایران، حافظ سعدی، مولانا، کماله و سبک های دیگر
پرکارترین خوشنویس کشور تدوین شده است

بی شک مطالعه دقیق این مجموعه در کنار تمرین و ممارست و علاقه به هر چه می تواند به هر چه
در شمار خوشنویسان خوب این شیوه خوشنویسی دارد

امید است توانست باشیم تا با ارائه این مجموعه کامل و جامع کام کوچکی در بهر گامی کردن
این هنر زیبای ایرانی و نیز ارتقای سطح دانش و مهارت هنرجویان این هنر برپا آورده باشیم

بسمه تعالی

افزون تر از سال است که اسماعیل ثراء در کمرستان دایم بی گمان کثرت آنداد حیرت انگیز است.
 بهجت او در خوشنویسی آثار ماندگار و دست اندر تحقیق مثال زدنی است در طول مسه در گذشته او نه تنها
 آثار ماندگار در چهره شایسته و فرد در دستش معلوم. خط نظم و قطعات متعدد را به بیست و پنج خوشنویسی کرده است.
 بلکه آثار متعدد در رانند در زمینه آموزش هنر و دستش بی گناشته است.
 آخرین مجموعه آموزش را که او فراهم آورده است تجربه و ذوق هنر را با خواننده ترین ابیات
 و قطعات غایب آمیخته است. مجموعه ای که هم آموزش خوشنویسی را در یک جامع بیان میکند و هم
 نمونه های منحصر به فرد از سرشت خوشنویسی را در اختیار مشتاقان قرار میدهد. بر همه هنرمندان
 و هنرجویان است که این مجموعه را قند بردارند.

کنجد خورشید

۹۹

بنام آنکه سکوت دیا کرد به لبم

در تلمذ اسلام نه بر خوش نویسی از پاکباز هنسری و الایاتی بر خور و اربود است و خوش نویسی
 قدر دیده اند و گاه بر صد نوشته اند یکی از گمنامی بن خطوط اسلامی خط کوفی است که نمونه های قدیمی
 آن را می توان بر صفحات قرآن کریم بکده های خلفای اسلامی و همچنین کتیبه های قدیمی بر مساجد
 مشاهده کرد تا سده های چهارم هجری برای شستن از خط کوفی استفاده شد

در طی سده های هشتم و نهم و دهم خلاق هنرمند خوش نویس ایرانی به ابداع خط نستعلیق توفیق
 یافت خواجه نصیر الدین منشی از نام آوران این خط و شیوه است. از سده های نهم به بعد در ایران

بهت و کوشش اساتید بزرگی چون میر علی تبریزی سلطان علی مهدی میر علی بروی باباشا
 صفا علی میر عاویسی قزوینی میرزا غلام رضا اصفهانی و میرزا محمد رضا کلهر تلاشی بی وقفه در جهت
 ایجاد یک نمونه ی نگارش صورت گرفت که دساتور آن خط زیبای نستعلیق است نه
 خوش نویسی و بخصوص خط نستعلیق در بستر تجربه و عشق متولد شد و باید بزرگانی که نام بعضی از
 آنان گذشت سیاهی موی خوش را نا آآن زمان که بپسیدی کاغذ گرانید نوشته آموزش
 کتشرش نه خوش نویسی کردند خط نستعلیق از ترکست تفتیق خطوط نسخ و تعلیق بوجود آمد میر عا
 خط نستعلیق را در سده ی سیزدهم با رج کمال رسانید شوه او تا سالها منبع الهام خوش نویس
 دیگر باقی ماند بطور میرزا محمد رضا کلهر تغییر شیوه نگارش خط نستعلیق انجامید از زمان کلهر بعد
 شیوه این استاد راج شد و اکثر هنرمندان خوش نویس از روش و سبک او پیروی کردند